

İSTANBUL
GELİŞİM
ÜNİVERSİTESİ

ATATÜRK İLKELERİ VE İNKILAP TARİHİ II

TÜRK İNKİLÂBİ:
TOPLUMSAL VE SAĞLIK ALANLARINDA YAPILAN İNKİLÂPLAR

HAFTA 2

Doç. Dr. Ercan KARAKOÇ

Türk İnkılâbı

Siyasi alandaki inkılaplar
Hukuki alanda inkılaplar
Eğitim ve Kültür alanında inkılaplar
Toplumsal alandaki inkılaplar
Ekonomik alandaki inkılaplar

Sosyal ve Toplumsal Alanda Yapılan İnkılaplar

KILIK KIYAFET ALANINDA İNKILAP 25 KASIM 1925	TEKKE, ZAVİYE VE TÜRBELERİN KAPATILMASI 30 KASIM 1925	TAKVİM, SAAT VE ÖLÇÜLERDE DEĞİŞİKLİK
<ul style="list-style-type: none">➤ Osmanlı Devleti zamanında kılık kıyafet konusunda birlik yoktu. Bu durum toplumda hoş bir görünüm oluşturmuyordu.➤ Türk toplumunu görünüş itibarıyla de çağdaş bir görünüme kavuşturmak için Şapka Kanunu çıkarıldı ve kılık kıyafet konusunda inkılap yapıldı.➤ Atatürk şapkayı ilk kez Kastamonu ziyareti sırasında giymiştir.✓ Kılık kıyafet inkılabı ile; ✓ Giyim-kuşamda çağdaşlaşma sağlandı.✓ Kıyafet karmaşasına son verilerek birlik beraberlik sağlandı.❖ Şapka ve Kılık Kıyafet Kanunu daha çok İnkılapçılık ilkesi ile ilgilidir ve Çağdaşlaşma hedefine yöneliktir.	<ul style="list-style-type: none">• Tekke; tarikatların toplantı, tören, eğitim yeridir. Zaviye ise tekkenin daha küçüğüdür.• Tekke ve zaviyeler, Osmanlı devletinde tarikatların faaliyet yaptığı yerlerdi.• Osmanlı devletinin son zamanlarında tekke ve zaviyeler esas görevlerinden uzaklaşmışlar ve halkın din duygularının istismar edildiği yerler haline gelmişlerdi.• İnsanların dini duygularını sömüren ve gerçek amacından uzaklaşmış bu kurumlar kapatılmıştır. Ayrıca şeyhlik, dervişlik, dedelik gibi unvanlar da kaldırılmıştır.• Böylece; ✓ Türk halkının bilime, aklıncılığa ve laik düşünceye yönelmesi,✓ Birlik beraberliğin sağlanması yönünde önemli bir adım atıldı.✓ Şeyh, derviş, mürit gibi unvanların kullanılması ve bunlarla ilgili elbiselerin giyilmesi ve muskacılık yasaklandı.✓ Türebeler kapatılırken Yavuz ve Fatih gibi Türk büyüklerinin türebelerinin kapatılmaması; Türk İnkılabının tarihi kökleri koparmaya yönelik olmadığını gösterdi. <p><i>"Türkiye Cumhuriyeti şeyhler, dervişler, müritler ve mensuplar memleketi olamaz." Atatürk</i></p> <ul style="list-style-type: none">❖ Tekke, zaviye ve türebelerin kapatılması, Laiklik ve Halkçılık ilkesi ile ilgilidir.❖ Soyadı Kanunu, ayrıcalıkları kaldırdığı ve eşitliği sağladığı için Halkçılık ilkesi ile ilgilidir.	<ul style="list-style-type: none">○ Osmanlı Devletinde kullanılan Hicri ve Rumi takvim kaldırılarak yerine Miladi Takvim ve uluslararası saat sistemi kabul edildi. (26 Aralık 1925) 1 Ocak 1926'dan itibaren kullanılmaya başlandı.○ 20 Mayıs 1928'de Arap rakamları yerine uluslararası rakamlar kabul edildi○ 26 Mart 1931'de eski ölçü birimleri (okka, endaze, arşin) yerine kilogram, metre ve litre kabul edildi.○ Hafta tatili Cuma gününden Pazar gününe alındı. (1935)➤ Takvim, Saat ve Ölçülerde değişikliğin amacı, Batılı /Avrupalı devletlerle olan ekonomik ilişkilerde kolaylık ve birlik sağlanmasıdır.❖ Takvim, saat ve ölçülerde yapılan inkılaplar, İnkılapçılık ilkesi ve Çağdaşlaşma hedefi ile ilgilidir.
KADINLARA SİYASİ HAKLARIN VERİLMESİ		SOYADI KANUNU
<ul style="list-style-type: none">• Belediye seçimlerine katılma hakkı verilmesi (3 Nisan 1930) İlk siyasi haktır.• Muhtar olma hakkının verilmesi (26 Ekim 1933)• Milletvekili seçme- seçilme hakkının verilmesi (5 Aralık 1934)➤ Türk kadını birçok Avrupa ülkesinden önce siyasi haklarına kavuşmuştur.➤ 1935'te yapılan seçimlerde meclise 18 kadın milletvekili girmiştir.❖ Seçme ve seçilme hakkı olduğu için Cumhuriyetçilik ilkesi ile, bu hak kadınlara da verildiği için Halkçılık ilkesi ile ilgilidir.❖ KODLAMA: Belediyenin Muhtarı Vekil oldu.		<ul style="list-style-type: none">➤ Osmanlı Devletinde kişiler yer, ana baba adları ya da lakapları ile tanınıyorlardı. Bu durum devletle olan resmi ilişkilerde (okul-vergi-askerlik-tapu) karışıklığa neden oluyordu. Bu karışıklığa son vermek için Soyadı Kanunu çıkarıldı. Böylece; ✓ Kişilerin toplum hayatında kolayca tanınmaları sağlandı.✓ Ağa, paşa, bey, hacı, hoca gibi ayrıcalık belirten lakap ve unvanlar ile Osmanlı Devletinden kalan nişan ve rütbelerin kullanılması yasaklandı.✓ Uluslararası ilişkilerde düzen sağlandı.✓ TBMM tarafından Mustafa Kemal'e Atatürk soyadı verildi.

Gazi Mustafa Kemal şapkanın tanıtımı için İzmir'de
11 Ekim 1925

e gönderile-
ugünden iti-
yeti tarafın-
ecek.

Milliyet

Hududu g
Arnavutlarla
muhafızları ar
me olduğu bil

Sahip ve Başmuharriri: Sürt Meb'usu MAHMUT

9 uncu sene No. 3162 SALI 27 T. SANI 1934 Tel: [

Mecliste Büyük Bir Gün

Sınıf farkını gösteren ünvanlar yıkıldı

Lâkap ve ünvanların kaldırılmasına dair kanun dün Meclisten çıktı. Müşüre Mareşal, Paşaya General denilecektir. Ağa, Hacı, Hoca, Ef. Bey, Hanım yok Adın önüne gelmek şartıyla er kişiye "Bay,, kadına da "Bayan,, denecek

"İnönünün çıplak dağlarında bin bir güçlük içerisinde bu değişmenin, bu büyük ulusun temel taşı atan Çankayanın yalçın kayaları üstünde taş gibi, demir gibi örsle bir millet döğen ATATÜRK'e sonsuz saygılar...,,"

Takvim	Saat	Rakamlar	Ağırlık Ölçü Birimleri	Uzunluk Ölçü Birimleri
				
Hicri Rumi	Güneşin batışına göre ayarlanan Alaturka saat	Arap rakamları	Okka Dirhem Kantar	Arşın Kulaç
Miladi	Uluslararası saat	Uluslararası rakamlar	Kilogram	Metre

Türk Medeni Kanunu

- Ailede kadın-erkek eşitliği sağlandı.
- Evlilikte resmî nikâh zorunluluğu getirildi.
- Tek eşle evlilik esası getirildi.
- Kadınlara, istedikleri mesleğe girebilme hakkı tanındı.
- Mahkemelerde tanıklık yapma, miras ve boşanma konularında kadın-erkek eşit hale getirildi.
- Patrikhanelerin, din işleri dışındaki yetkileri kaldırıldı.

Yeniin selen
BÜYÜK
Kongresyal Otel
Kadınlar, bugün oturdukları yandı. 4-8
Tarih ve Halkın hakları ederler
Sıkıyık salımları
Sıkıyık salımları
Tehlikeli - Mahallesi Halklar

İSTANBUL - CAĞALOĞLU
Dübirinci sene No: 3794 Tarih ve mekânı: İstanbul, Fatih ilçesi, Fatih No: 6
Dübirinci sene No: 3794 Tarih ve mekânı: İstanbul, Fatih ilçesi, Fatih No: 6

Bugün gazetemiz
12
sayıdır

Cumhuriyet

Perşembe 6 Ekim 1934

Türk kadını haklarının en büyüğünü aldı

Büyük Millet Meclisi, dün yaptığı tarihî toplantıda kadınların meb'us seçme ve seçilmelerini alkışlar arasında ittifakla kabul etti

Balkan anlaşması
Yunanlılara ne oluyor?
Kıyafet kanunu lüzumsuz asabiyet uyandırdı

Bugün siyasi liderler bir içtima yapıyorlar mı? İstanbul rahipleri umumî bir sevgi içinde.

Kadınların katıldığı ilk genel seçimler

Türkiye'de kadınların katıldığı ilk genel seçimleri, 8 Şubat 1935 yılında yapılan TBMM 5. dönem seçimleridir.

Bu seçimlerde 17 kadın milletvekili TBMM'ye girdi. 1936 yılı başında boşalan milletvekillikleri için yapılan ara seçiminde emekli öğretmen *Hatice Özgener*'in Çankırı milletvekili olarak seçilmesiyle meclisteki kadın milletvekili sayısı 18'e çıktı

Sağlık Alanında Yapılan Çalışmalar

SAĞLIK ALANINDA İNKILAPLAR

- 1-Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığının kurulması(1920)
- 2-Numune Hastanelerinin açılması(1924)
- 3-Umumi Hıfzısıhha Kanunu çıkarılması(1930)
- 4-Veremle Mücadele Cemiyetinin kurulması
- 5-Senatoryum ve Dispanserlerin kurulması

- **Milletin sağlığını korumak ve güçlendirmek, bulaşıcı ve salgın hastalıkları önlemek ve sağlıklı nesiller yetişmesini sağlamak** politikası esas alındı. Bunun için de;
 - Koruyucu hekimliğe önem verilerek **Hıfzısıhha Enstitüsü** kuruldu.
 - İlk Hıfzısıhha Enstitüsüne Sağlık Bakanı **Refik Saydam**'ın adı verildi.
 - **Verem** o dönemde yaygın bir hastalıktı. Bu amaçla; Behçet Uz'un girişimiyle
 - ✓ 1923'te İzmir **Veremle Mücadele Cemiyeti**;
 - ✓ 15 Ağustos 1924'te İstanbul'da **Senatoryum**;
 - ✓ 1925'te Veremle mücadele için ilk **Dispanser**;
 - ✓ 1927'de **İstanbul Veremle Mücadele Cemiyeti** kuruldu.
 - ❖ **Senatoryum**: Uzun dönemli tedavi gerektiren hastalıklara sahip (verem) hastaların iyileştirilmesi için kurulmuş sağlık kuruluşu.
 - ❖ **Dispanser**: Ayakta tedavisi yapılabilecek durumdaki hastaların, hafif tedavi edilerek, karşılığında ücret talep edilmeyen bakım evi.
 - 1930'da **Umumi Hıfzısıhha Kanunu** çıkarıldı. Umumi Hıfzısıhha Kanunu ile veremlilerin ihbar edilmesi ve önlem alınması ile ilgili kanundur.
 - **Behçet hastalığını** ilk kez 1937 yılında **Hulusi Behçet** tanımladığı için bu hastalık onun adıyla anılır.

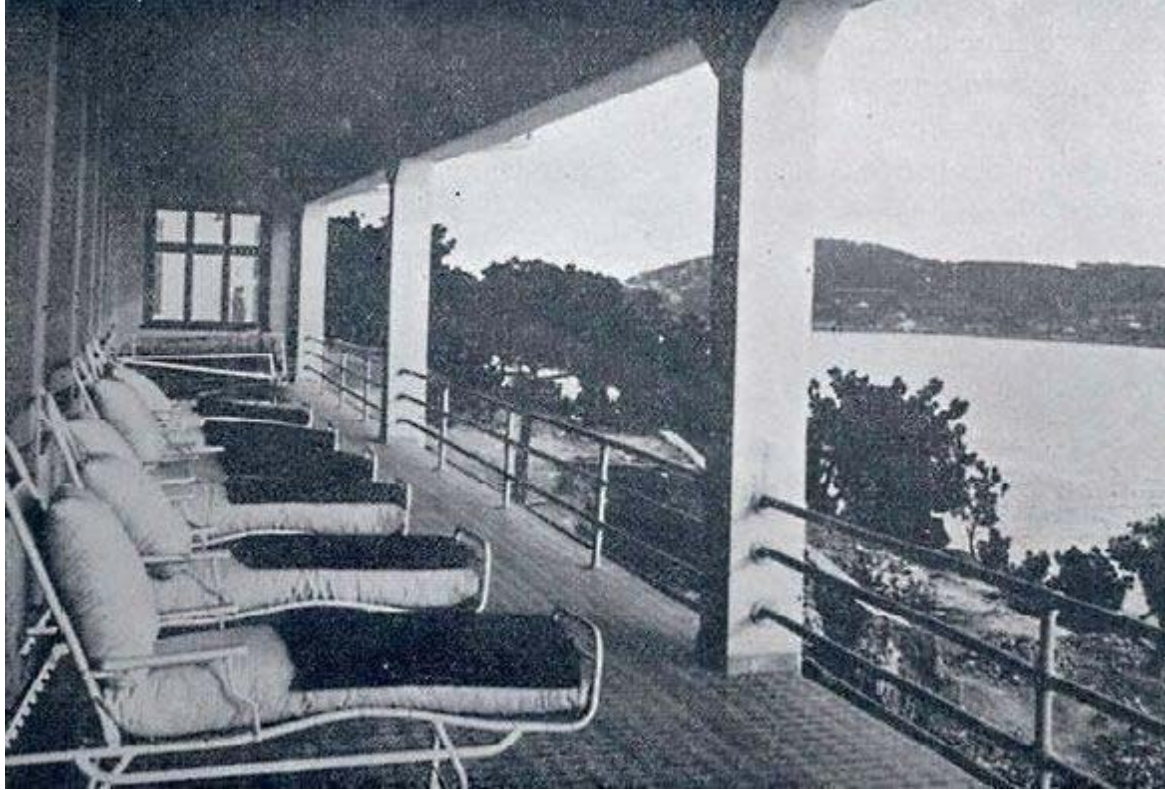
Hulusi Behçet

1937 yılında, bir kan damarı enflamasyonu (vaskülit) hastalığı olan ve bugün kendi adıyla anılan Behçet hastalığını tarif eden ilk bilim insanı olmuştur.

Refik Saydam

Türk hekim ve siyasetçi. Türkiye'nin 4. başbakanı

Heybeliada Sanatoryumu